

Regelbunden tillsyn av huvudman vuxenutbildning

Bedömningsunderlag

Skolform: Vuxenutbildning

Översikt över innehåll

1. Förutsättningar för utbildningen inom vuxenutbildningen
2. Utveckling av utbildningen inom vuxenutbildningen

1. Förutsättningar för utbildningen inom vuxenutbildningen

Vuxenutbildningen består av två skolformer: kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna. Kommunal vuxenutbildning bedrivs på grundläggande nivå, på gymnasial nivå och i svenska för invandrare. Särskild utbildning för vuxna bedrivs på grundläggande nivå och på gymnasial nivå. Hemkommunen ska informera, nå ut till och motivera de elever som har rätt till kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna och sedan erbjuda denna utbildning till dem som önskar delta i den. Andra förutsättningar för vuxenutbildningen är att hemkommunen ser till att vissa grundläggande krav på till exempel utbud och omfattning uppfylls, vare sig det sker i egen regi, på entreprenad eller i annan kommun. Därutöver ska respektive huvudman även se till att vissa grundläggande krav uppfylls, till exempel att det finns sådan utbildning och kompetens hos rektorer och övrig skolpersonal, så att de kan leda och bedriva utbildningen på ett professionellt sätt.

Arbetet granskas genom bedömning av följande kritiska faktorer:

Information och erbjudande av utbildning kommunal vuxenutbildning

1.1 För de som har rätt till i kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå och i svenska för invandrare verkar hemkommunen aktivt för att nå ut och motivera att de får delta i sådan utbildning. (20 kap. 10, 28-29 §§ skollagen)

1.2 För de vuxna som har rätt till och önskar delta i kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå informerar och verkar hemkommunen aktivt för att de ska delta och ser till att de får delta i sådan utbildning. (20 kap. 16-17 §§ skollagen)

1.3 Hemkommunen ser till att den som avser att påbörja utbildning på grundläggande nivå och i svenska för invandrare erbjuds studie- och yrkesvägledning. (20 kap 10a och 30 §§, skollagen)

1.4 Hemkommunen tar ansvar för att det för varje elev inom kommunal vuxenutbildning upprättas en individuell studieplan, att planen innehåller uppgifter i enlighet med författningarnas krav och att de informeras när planen revideras. (20 kap 8 § skollagen, 2 kap 16 § förordning om vuxenutbildningen)

Information och erbjudande av utbildning särskild utbildning för vuxna

1.5 För de vuxna som har rätt till det och önskar delta i särskild utbildning för vuxna på grundläggande nivå verkar hemkommunen aktivt för att nå ut, motivera och se till att de får delta i sådan utbildning. (21 kap. 10 § skollagen)

1.6 För de vuxna som har rätt till det och önskar delta i särskild utbildning för vuxna på gymnasial nivå informerar och verkar hemkommunen aktivt för att de ska delta och ser till att de får delta i sådan utbildning. (21 kap. 13-14 §§ skollagen)

1.7 Hemkommunen ser till att den som avser att påbörja särskild utbildning för vuxna på grundläggande nivå erbjuds studie- och yrkesvägledning. (21 kap 10a §, skollagen)

1.8 Hemkommunen tar ansvar för att det för varje elev inom särskild utbildning för vuxna upprättas en individuell studieplan, att planen innehåller uppgifter i enlighet med författningarnas krav och att de informeras när planen revideras. (21 kap 8 § skollagen, 2 kap 16 § förordning om vuxenutbildningen)

Utbildningens bedrivande inom kommunal vuxenutbildning

1.9 Huvudmannen tillhandahåller kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå och ser till att den bedrivs i form av kurser. (20 kap 3 § skollagen, 2 kap 18-19 §§ förordningen om vuxenutbildning)

1.10 Huvudmannen tillhandahåller kommunal vuxenutbildning som svenska för invandrare och ser till det bedrivs i den omfattning och enligt studievägarna som författningarna kräver. (20 kap. 3 och 24 §§ skollagen; Kursplan för utbildning i svenska för invandrare, Utbildningens uppbyggnad)

1.11 Huvudmannen ser till att kommunal vuxenutbildning är flexibel till arbetsformer, tid och bedrivs kontinuerligt under hela året så att den möter varje elev utifrån dennes behov och förutsättningar. (20 kap. 2, 16, 24 §§ skollagen, 2 kap. 18, 19, 25 §§ förordningen om vuxenutbildning, Lvux 12, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper, 2.4 Rektorns ansvar)

1.12 Huvudmannen ser till att kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare är utformad så att den enskildes studier kan kombineras med förvärvsarbete och andra studier inom andra skolformer inom skolväsendet. (20 kap. 26 § skollagen, 1 kap. 3 § förordningen om vuxenutbildning andra stycket).

1.13 Huvudmannen ser till att elever på grundläggande nivå som har bristfälliga kunskaper i svenska språket kan få utbildningen på sitt modersmål eller annat språk eleven behärskar eller få studiehandledning på ett språk som eleven behärskar. (20 kap 12 § skollagen 2 kap 17 a § förordning om vuxenutbildning)

1.14 Huvudmannen säkerställer att rektorn ser till att betyg sätts i enlighet med författningarna krav (2 kap 8 §, 3 kap. 13-15 §§, 20 kap. 34-39 §§ skollagen, 4 kap 6, 10 och 11 §§ förordningen om vuxenutbildning, Lvux 12, 2.3 Bedömning och betyg)

1.15 Huvudmannen ser till att en elev kan få sina kunskaper och sin kompetens validerade i enlighet med författningarnas krav. (20 kap 42-45 §§ skollagen 4 kap. 24 § förordning om vuxenutbildning)

1.16 Huvudmannen ser till att det arbetsplatsförlagda lärandet motsvarar de krav som ställs på utbildningen. (2 kap. 27–28 §§ förordningen om vuxenutbildning)

Utbildningens bedrivande inom särskild utbildning för vuxna

1.17 Huvudmannen tillhandahåller särskild utbildning för vuxna på grundläggande och gymnasial nivå och ser till att den bedrivs på det sätt som författningarna kräver. (21 kap. 3 § skollagen, 2 kap. 21–23 §§ förordningen om vuxenutbildning)

1.18 Huvudmannen ser till att särskild utbildning för vuxna är flexibel så att den möter varje elev utifrån dennes behov och förutsättningar och bedrivs kontinuerligt under hela året. (21 kap. 2, 10 och 13 §§ skollagen, 2 kap. 25 § förordningen om vuxenutbildning, Lvux 12, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper, 2.4 Rektorns ansvar)

1.19 Huvudmannen säkerställer att rektorn ser till att betyg sätts i enlighet med författningarna krav (2 kap 8 §, 3 kap. 13-15 §§, 21 kap. 17-20b §§ skollagen, 4 kap 10 § förordningen om vuxenutbildning, Lvux 12, 2.3 Bedömning och betyg)

1.20 Huvudmannen ser till att en elev kan få sina kunskaper och sin kompetens validerade. (21 kap 21-24 §§ skollagen)

1.21 Huvudmannen ser till att det arbetsplatsförlagda lärandet motsvarar de krav som ställs på utbildningen. (2 kap. 27–28 §§ förordningen om vuxenutbildning)

Utbildning, behörighet och kompetens hos skolpersonal, kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna

1.22 Huvudmannen ser till att rektorn har pedagogisk insikt genom utbildning och erfarenhet. För rektorer som anställts efter den 15 mars 2010 har huvudmannen sett till att de har gått, går eller kommer att gå särskild befattningsutbildning eller utbildning som kan jämföras med denna. (2 kap 9, 11-12 §§ skollagen)

1.23 Huvudmannen ser till att lärarna i vuxenutbildningen har legitimation och är behöriga för den undervisning de bedriver om de inte omfattas av något av undantagen från dessa krav. (2 kap. 13 och 17–18 §§ skollagen samt 33 § införandelagen)

1.24 Huvudmannen ser till att vuxenutbildningen har tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. (2 kap. 29 § skollagen)

2. Utveckling av utbildningen inom vuxenutbildningen

Huvudmannen och hemkommunen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra vuxenutbildningen, i syfte att främja ökad likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget inom väsentliga områden, oavsett om verksamheten bedrivs i egen regi eller av annan anordnare. Nulägesbilden bör beskrivas utifrån det syfte och uppdrag som kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna har: att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande. De ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling. I utvecklingsarbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger till vuxenutbildningen. Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar, vilka förbättringsåtgärder som behövs samt vidtar dessa åtgärder. När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete, men också på uppgifter huvudmannen själv insamlat (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som rektorn bedriver under medverkan av lärare och elever i sin respektive verksamhet. Detta gäller även de verksamheter som bedrivs av annan aktör än hemkommunen. I arbetet med att utveckla utbildningen, så att den blir likvärdig och av god kvalitet, ingår även ett målinriktat arbete mot kränkande behandling och en behovsstyrd resursfördelning. Fördelningen av ekonomiska och personalmässiga resurser ska utgå från elevernas skiftande behov och förutsättningar, samt följas upp och utvärderas. Huvudmannen ska arbeta för att rektorn och skolpersonalen vid skolenheterna arbetar förebyggande och åtgärdande när det gäller kränkande behandling av elever. Huvudmannen ska också ha ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

Arbetet granskas genom bedömning av följande kritiska faktorer:

Systematiskt kvalitetsarbete och resursfördelning

2.1 Inriktningen för huvudmannens kvalitetsarbete är att de nationella mål och krav som anges i styrdokumentet uppfylls. (4 kap. 3 och 5 §§ skollagen)

2.2 Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, och dokumenterar denna uppföljning. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)

2.3 Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om och genomför nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar dessa. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen, Lvux 12 1 Utbildningens uppdrag och värdegrund, Utveckling av vuxenutbildningens verksamheter)

2.4 Huvudmannen ser till att nödvändiga åtgärder vidtas om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten. (4 kap. 7 § skollagen)

2.5 Huvudmannen ser till att personalen i vuxenutbildningen ges möjligheter till kompetensutveckling. (2 kap. 34 § skollagen, Lvux 12, 2.4 Rektorns ansvar)

2.6 Kommunen fördelar resurser till utbildning inom skolväsendet efter elevernas olika förutsättningar och behov, för att säkerställa en likvärdig utbildning. (2 kap. 8a § skollagen)

Arbete med att motverka kränkande behandling

2.7 Huvudmannen ser till att det i verksamheterna bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6–8 §§ skollagen, Lvux 12 1 Utbildningens uppdrag och värdegrund, Grundläggande värden)

2.8 Huvudmannen tar emot anmälningar från rektorer om angivna kränkningar mot elever, utreder skyndsamt omständigheterna kring de angivna kränkningarna och vidtar i förekommande fall de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)